

e-Rojnost

znojemské dění komentuje Jiří Cmunda Roupec

20. září 2017

Obsah

- Proč Rojnost str. 1
Taktika mrtvého brouka str. 2
Vinobraní? Místa spíše jarmark! str. 3
Vášnivá debata u sudů str. 5



Proč Rojnost?

Když skončila Rovnost... To, co se dnes za Rovnost vydává, je pouze marketingový tah k udržení si kmene předplatitelů původní Rovnosti. Tento tradiční moravský list, donedávna vydávaný nepřetržitě od roku 1885 a takto považovaný za nejdéle vycházející periodikum ve střední Evropě, jehož jsem měl po několik let tu čest být šéfredaktorem, byl zlikvidován a jeho torzo začleněno do projektu celostátního (d)Deníku. Obdobně byla zlikvidována řada dalších krajských a okresních novin. V případě Rovnosti tomu předcházelo vymanění se z moci předchozího vydavatele (KV KSČ) a privatizace s cílem zachovat existenci Rovnosti a současně práci pro několik desítek píšících novinářů a technického i administrativního personálu. Záměr zhatilo postupné ovládnutí listu francouzským vydavatelským domem Socpress a poté následným německým vydavatelem z Düsseldorfu, načež v roce 2001 další německý majitel, tentokrát z bavorského Passau, přetransformoval Rovnost prostřednictvím vydavatelství Vltava – Labe – Press nejprve do modelu deníku Moravskoslezský den, založeného až po listopadu 89, následně propustil většinu redaktorů a z redakce Rovnosti učinil filiálku Deníku, byť nad vchodem do redakce nechal, z výše uvedeného důvodu, titul Rovnost.

Tedy, když Rovnost takto neslavně skončila, pustil jsem se v Brně do vydávání, respektive organizování, publicisticko-osvětového pořadu, nazvaného První živé noviny – Rojnost. Živé byly tím, že veškeré žurnalistické žánry – úvodníky, komentáře, poznámky, reportáže, fejetony – byly přednášeny naživo samotnými autory příspěvků, to vše doprovázeno živou hudbou a promítanými obrazy. Pořad byl plakátován a jeho konání sdělováno i pozvánkami na jména osob, především z novinářské a literární branže. Postupem času se okruh příchozích ustálil na počtu 30 až 40 stálých abonentů. V rozmezí let 2001 až 2005 se uskutečnilo

třiatřicet pořadů. Mezi přizvanými a interviewovanými hosty byli například ředitel reklamní agentury SNIP & Co., Jiří Morávek, realizující reklamu ve vozidlech brněnského dopravního podniku a také organizátor brněnských ohňostrojevých show, Vilda Dvořák, zakladatel a majitel známé cestovní kanceláře Kudrna, karikaturista Lubomír Vaněk, architekt Jiří Adam, herci ze studia Marta, někdejší rozhlasový bavič Vladimír Fux, brněnský knihkupec Šimon Ryšavý, poslanec JUDr. Jan Kryčer, ekolog RNDr. Mojmír Vlašín, astronom RNDr. Zdeněk Pokorný a mnozí další.

Název Rojnost je spojení mojí novinářské šifry Roj se jménem listu, k němuž jsem si vytvořil za léta působení v jeho redakci vřelý vztah, a taky jako protest proti jeho zlikvidování.

Částečně jsem model Živých novin přenesl v letech 2005 až 2006 i do Znojma prostřednictvím pořadu Klub 47, vytvářeným ve spolupráci s redakcí Znojemska. Ve sklenicích TV Clubu se uskutečnilo sedm večerů.

Dnes se k Rojnosti vracím proto, že znojemské noviny, podle mého názoru, zobrazují veřejné dění víceméně nahodile, a pokud se týká politiky, spíše jednostranně – loajálně s vedením města. Loajalita je jistě chvályhodná věc, ovšem ne tehdy, jestliže nepomáhá progresivitě vývoje, ale naopak konzervuje stav vyhovující politické a řídicí reprezentaci.

Nejsem odborník na ekonomiku, ovšem všeobecně známý nedostatek pracovních příležitostí a neschopnost udržet či obnovit ve Znojmě tradiční výrobní a zpracovatelské obory nebo vytvořit nové, je pro budoucnost alarmující. Spoléhání se na turismus, na nějž radnice tolik sází, se mi jeví krátkozraké.

Pakliže se mohu mimo svou žurnalistickou praxi alespoň trochu považovat v něčem dalším za odborníka, pak je to oblast kultury. K tomu mě snad opravňuje vzdělání, na Univerzitě Palackého jsem vystudoval obor kulturní politiky a pak téměř půl století organizoval desítky alternativních znojemských kulturních akcí. Zde musím znojemským novinám poděkovat za pomoc při jejich propagaci. V poslední době už tak nemohu hodnotit možnost publikování svých, leckdy kontroverzních názorů, týkajících se některých znojemských kulturních podniků. Můj kritický pohled souvisí s novinářskou zásadou poměřovat jevy z několika úhlů. Naštěstí dnešní doba a technika i v tomto směru umožňuje vytvářet alternativy k oficiálním zdrojům. Chci zdůraznit, že ke kritice mě nevede snaha Znojmu škodit, naopak chci jako znojemský patriot a jeho dlouholetý občan obrátit pozornost alespoň části veřejnosti k jiným možnostem a směrům, především pak k podpoře místní kultury a jejím často opomíjeným aktérům.

Taktika mrtvého brouka

Vítězství kandidátů politických stran je sice dáno výsledkem voleb, ale vlivem následných hrátek a taktiky politických stran často konečné složení řídicích týmů nakonec neodpovídá předchozímu většinovému mínění voličů. Tak tomu je při formování státních orgánů a platí to i na nižších úrovních ve městech a v obcích. Takový je systém. Ani tato obecně zaběhnutá praxe však nezbavuje zvolené funkcionáře povinnosti skládat dílčí účty občanům, včetně reakcí na jejich dotazy a názory. Vedle správy míst jsou i místními reprezentanty svých politických stran a jejich podílu na vedení státu.

Mírím tím k jednomu konkrétnímu případu. V týdeníku Znojemska byl 18. 8. 2017 zveřejněn dopis znojemského občana Milana Blanáře, obviňující z neschopnosti takřka všechny, NATO a EU počínaje, přes armádu a samozřejmě i politiky. Znojemské radnici vytýkal, že

nedokáže zabránit přítomnosti a chování muslimských migrantů ve městě. Vzhledem k tomu, že obdobné názory je slyšet z mnohé hospody a patrně by se našlo nemálo těch, kteří by se pod takový dopis podepsali, očekával jsem, že radnice zaujme k textu stanovisko, a to bez ohledu na dikci dopisu autora. Protože se tak nestalo, napsal jsem k článku poznámku, kde jsem z toho důvodu přirovnal postoj radních k chování mrtvých brouků. Moje replika rovněž ve Znojemsku vyšla, leč redakce (pochybuji, že by se tím zabývala redakce jako celek) k ní připojila bagatelizující poznámku de facto obhajující mlčení radnice.

Proč si myslím, že by se radnice měla i k názorům tohoto typu vyjadřovat? Naše členství v NATO a v Evropské unii, armádní mise, podíl na řešení přílivu migrantů do Evropy, patří ke stěžejním otázkám naší zahraniční politiky. Členové vlády a politici o tom sice neustále diskutují v televizi a celostátních sdělovacích prostředcích, ale to přece neznamená, že se to netýká místních politiků, pokud se za politiky považují, zejména těch, kteří zasedají v parlamentních lavicích. Pánové z Prahy nepřijedou vysvětlovat občanu Znojma smysl politiky státu a členství v nadnárodních institucích. To by měli dělat místní politici. Pakliže ne, rád se v tomto smyslu nechám poučit.

Vinobraní? Místy spíš jarmark!

Vinobraní bylo odjakživa, a mělo by tomu tak být i dnes, oslavou práce vinařů na závěr sklizně vinné révy. Takzvaná historická vinobraní pak situují oslavu vína do jistého období, v případě Znojemského historického vinobraní se vinařská slavnost váže k návštěvě krále Jana Lucemburského a jeho družiny ve Znojmě. Do jisté míry to byla fabulace zakladatele ZHV pana Františka Koukala. V roce 1966 a v následných prvních ročnících mu jeho osvětový záměr pomohli realizovat znojemští divadelní ochotníci, výtvarníci, hudebníci a bylo ctí snad každého Znojma přiložit ruku k dílu. Postupně do režie začaly pronikat ideologické snahy měnící scénář a došlo to tak daleko, že vinobraní v historickém hávu se několik let nekonalo. Po pádu minulého režimu se podařilo tradici vinobraní obnovit, ale do hry začaly pro změnu pronikat komerční tendence, do hlavních rolí byli angažováni známí herci z Prahy a v sázce na kvantitu již nemohly stačit místní zdroje. Hlavními lákadly zůstává průvod historických a pseudohistorických postav a doprovodný program – hudební, divadelní, klání rytířů, kejklíři... Tomu už nemohl stačit ani prostor hlavních náměstí, a proto pořadatelé zřídili periferní scény na deseti dalších místech, kde se ovšem koná program víceméně ve stejných časech, a tak kdo chce vidět jedno, nemůže vidět druhé nebo musí putovat z jednoho místa na druhé, čímž se tak dřívější posezení při degustaci vína pro mnohé mění na popíjení za pochodu.

Zatímco na jedné straně pořadatelé přicházejí se stylovými novinkami (letos to byla Středověká krčma), na druhou stranu v zájmu vybalancování výdajů a příjmů jinde slevili z historického koloritu a umožnili účast provozovatelům kolotočů, houpáček, střelnic a dalších atrakcí pouťové zábavy a také prodejcům zboží všeho druhu. Pravda, po předchozí kritice jim pořadatel vyhradil místa mimo střed města, ale na celkovém jarmarečním dojmu se mnoho nezměnilo.

Vyvrcholením programu dvou hlavních dnů (pátek a sobota) bývá vystoupení některé ze známých kapel. Letos v pátek tak na hlavní tribuně hráli BSP – Baláž, Střihavka, Pavlíček, v sobotu byl na tomtéž místě Viktor Dyk & B-Side Band. Vinobraní tam v této fázi připomínaly už jen střepy z rozbitých lahví, pošlapané petky a plastové kelímky od burčáku... Atmosféra se blížila rockovému festivalu.

Podle počtu prodaných vstupenek navštívilo letošní vinobraní ve Znojmě více než 80 tisíc

lidí, poměr Znojmků vůči hostům se dá odhadnout jen těžko. Zajímavá by jistě byla i čísla na straně výdajů a příjmů.

Mě osobně by ale nejvíc zajímalo, zda vůbec a případně jakou mají pořadatelé vizi ohledně vinobraní do budoucnosti, řekněme v horizontu deseti let. Není už na čase pomalu uvažovat o koncepční změně? Vrátit vinobraní vinařům a kulturní sféra ať pořádá někde za městem třeba onen rockový festival?



Představitel vedení města a pořadatel ZHV vidí, jak se dalo očekávat, letošní vinobraní jinak.

Starosta Znojma Vlastimil Gabrhel: „Znojenské historické vinobraní opět dokázalo, že je největší a nejlepší reklamou našeho vinařského města. Je až neuvěřitelné, že ačkoliv si s námi počasí hrálo více než v minulých letech, přišlo si podle prvních odhadů vinobraní užít podobné množství lidí jako vloni. Plno bylo nejen na všech scénách, ale i v mázhauzech, které praskaly ve švech.“

František Koudela, ředitel pořádající Znojenské Besedy: „To, co nás velice těší, je bohatá zahraniční účast. Na vinobraní zavítali návštěvníci z Rakouska, Itálie, Francie, Maďarska či Slovenska. Jen Slováků dorazilo minimálně na tři tisíce. To potvrzuje čím dál více rostoucí zájem o vinobraní i ve světě.“



Týdeník Znojemský týden o vinobraní referuje tak, že cituje výše uvedená slova pana starosty a ředitele Znojenské Besedy a pak ex-post z programu připomíná jako novinku Středověkou krčmu a hvězdy hudebního programu.

Skoro to vypadá, jako by novináři ZT neměli vlastní názor.

Týdeník Znojensko uvedl své zpravodajství z vinobraní pokusem o nomen omen: Fery Koukal by koukal. Pokud autor(ka) titulku obracel(a) pozornost páně Koukala k fotografii sličných bakchantek, tak jsem si jist, že by jejich krásu a mládí ocenil. V případě jeho pohledu na vinobraní jako celek už bych na jeho nadšení nevsadil.

Reportáž o prý největší slavnosti vína v republice byla pojata ve Znojensku víceméně meteorologicky, a tudíž logicky, neboť počasí obvykle celkový dojem ještě vylepší nebo naopak totálně zhatí. Ale k věci: Znojenskému historickému vinobraní věnoval týdeník více prostoru, než jeho konkurent Znojemský týden. Obsahem nic objevného, i když přece jen. Návštěvníci vinobraní, tedy ti znojemští, si rádi přečtou o protagonistech slavnosti. O králi Janu Lucemburském, takto Hraběti Mirkovi, jeho ženě na scéně, Michaele Filipové. Oba původu znojenského! Střípek kritického hodnocení je v glose o nabízeném víně a burčáku. Čtenáři Znojenska jistě ocení i podrobné zpravodajství o dopravní nehodě, jejímž účastníkem byl při cestě z vinobraní ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek.

Šéfredaktor Znojenska Vlastimil Mrva k tomu všemu na závěr dodává (parafrázuji): ... než vinobraní popisovat, je lepší se jím propíjet. To doporučuji hlavně škarohlídům, kteří tvrdí, že vinobraní je furt stejné... Tím možná míří i na mne, ačkoliv já neříkám, že vinobraní je rok od roku stejné, mně vadí, že je jako megajarmark.

Vášnivá debata u sudů

Znojenské historické vinobraní mělo i svou nehistorickou, zcela aktuální, politickou dimenzi. Tím nemíním setkání VIP hostů, včetně premiéra Bohuslava Sobotky a ministra zahraničních věcí Miroslava Zaorálka, v klidu Dominikánského kláštera. Současně se ale v sobotu ve Znojmě právě při příležitosti vinobraní uskutečnila předvolební debata internetového portálu Seznam, které se zúčastnili Miroslav Kalousek (TOP 09), Petr Fiala (ODS), Martin Stropnický (ANO) a Tomio Okamura (SPD). Páté místo u sudu (místo řečnických pultíků režie debaty stylově nainstalovala vinařské sudy) zůstalo prázdné. Premiér Bohuslav Sobotka údajně účast v debatě přislíbil, ale pak se nedostavil (možná mu až příliš chutnalo znojenské víno). Debata se v převážné míře točila kolem migrace muslimů, jejich přítomnosti v obchodním centru na Hatích, naší účasti v NATO a v EU..., tedy témat, o kterých psal ve svém kontroverzním dopisu výše zmíněný Milan Blanář, jehož text byl publikován v týdeníku Znojensko.

Debata v podstatě odpověděla i na moji poznámku, proč by politikové měli reagovat na hlasy z lidu.



Vážení a milí čtenáři Rojnosti, rád uvítám i vaše názory, souhlasné i nesouhlasné.
Jiří Cmunda Roupec